

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Filozófiai Intézet
1.4 Szakterület	Filozófia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Filozófia

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Kortárs fenomenológia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Szigeti Attila egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Szigeti Attila egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	5	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					25
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					25
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					28
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja	70 konv.				
3.8 A félév össz-óraszámja	56 fiz./126 konv.				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Az előadások 70%-án kötelező a részvétel, azaz a 14 előadásból minimum 9-en a hallgatónak kötelező jelen lennie
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> A szemináriumi részvétel kötelező. Az elmaradt szemináriumokat be lehet pótolni.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1 A filozófia elméleti és történeti alapjainak beazonosítása és megfelelő alkalmazása: elvek, értékek, etikák, gondolkodási modalitások és gyakorlatok</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>CT1 Közepes nehézségű problémahelyzetek realista, illetve mind elméleti, mind gyakorlati érveléssel való kezelése, hatékony megoldásuk érdekében</p> <p>CT2 A hatékony multidiszciplináris csoportmunka technikáinak a különböző hierarchikus szinteken való alkalmazása</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> - A filozófiai elméletek történeti dimenziójának a felismerése, jellemzőik és az emberi kultúrára gyakorolt hatásuk beazonosítása - A filozófia fogalmainak és alapvető elméleteinek a beazonosítása és meghatározása, kijelölt filozófiai szövegek értelmezése alapján - A filozófiának a kultúra és az emberi megismerés különféle területein játszott szerepének a vizsgálata, e területek közötti viszonyok kifejtése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> - A kortárs fenomenológiai vizsgálódások (a megújult Husserl-olvasatok, a francia fenomenológia, az elmevilág és a kognitív tudományok fenomenológiai megközelítései stb.) meghatározó szerzőinek, központi témáinak (a test, az idő, a másik, a fantázia, az értelemképződés stb.) problémáinak és a megoldáskísérleteknek, a sajátos fenomenológiai leírások és fogalmiságok bemutatása. - A jelenkori és kortárs fenomenológia és más humán-, társadalomtudományok, illetve az empirikus kognitív tudományok közötti interdiszciplináris kölcsönhatás elemzése. - A kortárs fenomenológia leíró-értelmező, fogalmi és módszertani eszközeinek az elsajátíttatása, a deskriptív és empirikus érvek egyeztetésének, az interdiszciplináris alkalmazás képességének a fejlesztése.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A husserli fenomenológia kortárs olvasata 1: statikus és genetikus fenomenológia; aktív és passzív genézis; az asszociáció formái.	Előadás, szövegelemzés	
A husserli fenomenológia kortárs olvasata 2: interszubbektivitás; életvilág; történetiség és generativitás; az interkulturalitás fenomenológiája.	Előadás, szövegelemzés	
Merleau-Ponty: a testi tapasztalat és a hús (chair) fenomenológiája és ontológiája.	Előadás, szövegelemzés	
Lévinas: a másik másságának etikai fenomenológiája; rezponzivitás.	Előadás, szövegelemzés, vita	
Derrida: a jelentés idealitása és a jel utalásfunkciója; a	Előadás,	

fenomenológiai logo- és fonocentrizmus, jelenlét-metafizika kritikája; a nyom;	problémaelemzés, vita	
A francia fenomenológia teológiai fordulata: a Végtelen fenomenológiája; az élet immanens önaffekciója; az adomány; Lévinas, Henry, Marion.	Előadás, problémaelemzés	
Richir: a fenséges fenomenológiája; értelmképződés és értelemrögzítés; fantázia és képzelet.	Előadás, problémaelemzés, vita	
Fenomenológia és analitikus filozófia: noéma és értelem; tudatosság, szubjektivitás, egyes szám első személyű nézőpont; intencionalitás; az objektivizmus- és fizikalizmus-kritika.	Előadás, problémaelemzés, vita	
Fenomenológia és kognitív tudományok: naturalizált fenomenológia; neurofenomenológia; megtestesült/enaktív elme, észlelés, kogníció.	Előadás, vetítés, vita	
Az idő fenomenológiája 1: statikus és genetikus időelemzés Husserlnél; abszolút tudatfolyam; a retenció kettős intencionalitása; retenciók és protenciók szövedéke; retroaktív konstitúció.	Előadás, problémaelemzés	
Az idő fenomenológiája 2: eksztatikus időiség (Heidegger); diakrónia (Lévinas); az értelmképződés időisége (Merleau-Ponty, Richir).	Előadás, problémaelemzés	
A testi tapasztalat fenomenológiája: az eleven test (Leib); a kinesztézisek; testi elme/kogníció; (en)aktív percepció.	Előadás, szövegelemzés	
Az interszubjektivitás fenomenológiája 1: az alter ego konstitúciója; a másik tekintete vagy transzcendenciája; a közös (élet)világ ontológiája.	Előadás, vita	
Az interszubjektivitás fenomenológiája 2: megtestesült interszubjektivitás; analitikus elmeteóriák; újszülött utánzás; tükör neuronok.	Előadás, vetítés, vita	
<p>Könyvészet</p> <p>Cabestan, P. (szerk.), <i>Introduction à la phénoménologie contemporaine</i>, Ellipses, 2006.</p> <p>Heidegger, M.: <i>Lét és idő</i>, Osiris, Budapest, 2001.</p> <p>Husserl, E.: <i>Karteziánus elmélkedések</i>, Atlantisz, Budapest, 2000.</p> <p>Husserl, E.: <i>Előadások az időről</i>, Atlantisz, Budapest, 2001.</p> <p>Husserl, E.: <i>Az európai tudományok válsága I-II</i>, Atlantisz, Budapest, 1998.</p> <p>Lévinas, E.: <i>Nyelv és közelség</i>, Jelenkor, Pécs, 1997.</p> <p>Lévinas, E.: <i>Teljesség és Végtelen</i>, Jelenkor, Pécs, 1999.</p> <p>Merleau-Ponty, M.: <i>A filozófia dicsérete és más esszék</i>, Európa, Budapest, 2003.</p> <p>Merleau-Ponty, M.: <i>A látható és a láthatatlan</i>, L'Harmattan, Budapest, 2006.</p> <p>Sartre, J.-P.: <i>A lét és a semmi</i>, L'Harmattan, Budapest, 2006.</p> <p>Tengelyi, L., <i>Élettörténet és sorsesemény</i>, Atlantisz, Budapest, 1998.</p> <p>Tengelyi, L., <i>Tapasztalat és kifejezés</i>, Atlantisz, Budapest, 2007a.</p> <p>Tengelyi, L.: „Új fenomenológia Franciaországban”, in Boros, G. (szerk.): <i>Filozófia</i>, Akadémiai, Budapest, 2007b, 1346-1369.</p> <p>Ullmann, T.: Sartre, Merleau-Ponty; Lévinas, Ricoeur. In Ullmann, T., Olay, Cs.: <i>Kontinentális filozófia a XX. században</i>, L'Harmattan, Budapest, 2011, 181-253.</p> <p>Ullmann, T.: <i>A láthatatlan forma. Sematizmus és intencionalitás</i>, L'Harmattan, Budapest, 2010.</p> <p>Wellton, D., <i>The New Husserl: A Critical Reader</i>, Indiana University Press, 2003.</p> <p>Zahavi, D.: <i>The Oxford Handbook of Contemporary Phenomenology</i>, Oxford University Press, 2013.</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Husserl, 2000, 37, 38, 39, 44. §; Ullmann, 2010, 219-244.	Szövegolvasás	
Waldenfels in Biczó, G. (szerk.), 2004; Toronyai,	Szövegelemzés	

2004.		
Merleau-Ponty, 2003, 2006.	Szövegelemzés	
Lévinas, 1997, 113-134	Szövegelemzés	
Derrida, 1967; Ullmann, 2012, 228-241.	Szövegelemzés, vita.	
Henry, 2004; Tengelyi 2007 b.	Szövegelemzés, problematizálás, vita	
Richir, 1995.	Szövegelemzés, vita.	
Szigeti, 2011, 7-70.	Problematizálás, vita	
Gallagher-Zahavi, 2008/2009, 1-2. fej.	Szövegelemzés, vetítés, vita	
Husserl, 2001, 7-13, 34-39 §, I, VIII, IX. Melléklet; Husserl in Varga, Zuh, 2011, 83-99; Ullmann, 2010, 179-218, 275-287;	Szövegelemzés, problémaelemzés	
Merleau-Ponty, 2006; Szabó, 2005, 67-87; Szigeti, 2011, 129-155.	Szövegelemzés, problematizálás	
Husserl, 1998, 28. §; Gallagher-Zahavi, 2008/2009, 7. fej.	Szövegelemzés, problematizálás, vita	
Husserl, 2000, V. Elmélkedés; Heidegger, 2001, 25- 27. §.; Sartre, 2006, III. Rész.	Szövegelemzés, vita	
Gallagher-Zahavi, 2008/2009, 9. fej.; Szigeti, 2011, 71-106.	Vetítés, vita	

Könyvészet

Bernet, R., Kern, I. és Marbach, E., *An introduction to Husserlian Phenomenology*, Evanston, Northwestern University Press, 1993.

Biczó Gábor (szerk.), *Az idegen. Variációk Simmeltől Derridáig*, Csokonai, Debrecen, 2004.

Derrida, J., *La voix et le phénomène. Introduction au problème du signe dans la phénoménologie de Husserl*, Paris, PUF, 1967.

Gallagher, S. – Zahavi, D.: *The Phenomenological Mind: An Introduction to Philosophy of Mind and Cognitive Science*, Routledge, 2007. Magyarul: *A fenomenológiai elme. Bevezetés az elmefilozófiába és a kognitív tudományba*, Léleklben Otthon Kiadó, Budapest, 2009.

Gallagher, S., Schmicking, D. (szerk.): *Handbook of Phenomenology and Cognitive Science*, Springer, Dordrecht-New York-Heidelberg-London, 2010.

Janicaud, D., *Le tournant théologique de la phénoménologie française*, Ed. de l'Eclat, Paris, 1991.

Lévinas, E., *Autrement qu'être ou au-delà de l'essence*, La Haye, Martinus Nijhoff, 1974, Paris, Le Livre de poche, 1996.

Merleau-Ponty, M.: *Phénoménologie de la perception*, Paris, Gallimard, 1945.

Richir, M.: „A fenomenológiai mozzanat az ítélőerő kritikájában”, *Enigma*, 1995/1, 70-85.

Richir, M.: *Phantasia, imagination, affectivité*, Jerome Millon, Grenoble, 2004.

Smith, B., Smith, D. W. (eds.): *The Cambridge Companion to Husserl*. Cambridge, Cambridge University Press, 1995.

Smith, D. W., Thomasson, A.: *Phenomenology and Philosophy of Mind*, Oxford University Press, 2005.

Szigeti, A.: *A testett öltött másik. Kortárs fenomenológiai tanulmányok*, Pro Philosophia Kiadó, 2011.

Szabó, Zs.: *A keletkezés ontológiája. A végtelen fenomenológiája*, L'Harmattan, Bp., 2005.

Toronyai, G.: Az interkulturalitás fenomenológiájának alapjai Edmund Husserl késői gondolkodásában, *Pro Philosophia Fuzetek*, 2004/2, <http://www.c3.hu/~prophil/profi042/toronyai.html>

Ullman, T.: *Az értelem dimenziói*, L'Harmattan, Budapest, 2012.

Varga Péter András, Zuh Deodáth (szerk.): *Az új Husserl*. L'Harmattan, Budapest, 2011.

Az *Alter*, az *Études Phénoménologiques*, a *Husserl Studies*, a *Research in Phenomenology*, a *Phenomenology and the Cognitive Sciences*, a *Studia Phaenomenologica* lapszámai.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

-

10. Értékelés

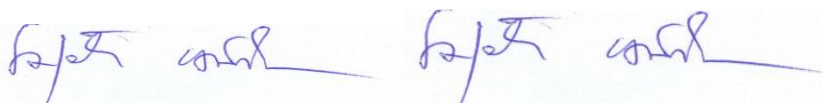
Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadáson átadott ismeretanyag elsajátítása, ennek megfelelő alkalmazása és használata	Az ellenőrzés folyamatosan történik a félév során a vitákba való bekapcsolódás révén, valamint a félévi záróvizsgán	20%
	A kortárs fenomenológia témáinak, problémafelvetéseinek, fogalomkészletének és leíró-értelemző gyakorlatának a megfelelő elsajátítása illetve alkalmazása	Félév végi, szóbeli záróvizsga	50%
10.5 Szeminárium / Labor	A szövegek értelmezésben való aktív részvétel	Szöveg bemutatása, szövegek értelmezésében való aktív részvétel	20%
	Vitákban való aktív részvétel	Az ellenőrzés folyamatosan történik végig a félév során, a vitákban való állandó, aktív részvétel révén	10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Az előadásokon 70%-os, a szemináriumokon 100%-os részvétel • Minimum egy szemináriumi szöveg bemutatása a félév folyamán • A vitákban, szövegek megbeszélésében való állandó, aktív részvétel			

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

2020. március 19.

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

2020. március 30.

Demeter M. Attila

